

درباره‌ی پیک مام ویژه‌ی راه دور

موسسه مادران امروز(مام) به منظور اطلاع‌رسانی به گروه‌های بهره‌گیر از راه دور، ارتباط گروه‌ها با یکدیگر، تبادل تجربه، خبردار شدن از نظرها و پیشنهادهای و رفع اشکال‌ها و ابهام‌های موجود در طول کار گروه‌های بهره‌گیر از راه دور، اقدام به تهیه‌ی پیک مام ویژه‌ی راه دور کرده است. از سال گذشته پیک مام ویژه‌ی راه دور، مسئولیت اطلاع‌رسانی داخلی موسسه را نیز بر عهده گرفته است. جمع‌بندی کل فعالیت‌های موسسه در پایان هر سال در "پیوست پیک مام" خدمت علاقه‌مندان ارائه می‌شود.

گزارش‌های دریافت شده

گزارش‌های دریافت شده از گروه‌های راه دور از ۹۸/۵/۲۰ تا ۹۸/۶/۲۰

- شهاب، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم آسیه شریعتی، ۲ گزارش ● بوعلی، ۲، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم آسیه شریعتی، ۳ گزارش ● زیتون، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم آسیه شریعتی، ۲ گزارش ● بانو، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم لطفیان، ۲ گزارش ● زیتون، ۳، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم‌ها یوسفی و تیبیا، ۲ گزارش ● سپنتا ۱، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم کامالیان، ۲ گزارش ● سپنتا ۲، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم قربانی، ۴ گزارش ● سپنتا ۳، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم قربانی، ۳ گزارش ● سپنتا ۴، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم توکلی‌نیا، ۱ گزارش ● سپنتا ۷، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۲ گزارش ● سپنتا ۸، قائم‌شهر، خانم کامالیان، ۱ گزارش ● سپنتا ۱۰، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۱ گزارش ● سپنتا ۱۴، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم بهزادی، ۱ گزارش ● سپنتا ۱۷، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم توکلی‌نیا، ۱ گزارش ● سپنتا ۱۹، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم مرادی، ۴ گزارش ● سارینا، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم ابراهیمی، ۲ گزارش ● دنیای کوچولوها، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم ابراهیمی، ۲ گزارش ● مادران پویا، بابل، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم رضایی، ۴ گزارش ● باران، کرمانشاه، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم گندمیان، ۱ گزارش ● بانوان پویا، تهران، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم جدیدی، ۴ گزارش ● مانا، تهران، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم عابدینی، ۳ گزارش ● مادر و کتاب، تهران، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم منفرد، ۳ گزارش ● اندیشه سبز، تهران، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم منفرد، ۳ گزارش ● کتاب و رهایی، ۱، کرج، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم امیرشکاری، ۷ گزارش ● کتاب و رهایی، ۲، کرج، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم امیرشکاری، ۷ گزارش ● فردای بهتر، کرج، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم امیرشکاری، ۶ گزارش ● مادران شاد بنفشه، کرج، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم امیرشکاری، ۷ گزارش ● باراد، کرمانشاه، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم عزیزی، ۱ گزارش ● بوعلی ۱، قائم‌شهر، هماهنگ‌کننده‌ی گروه: خانم صمدی‌فر، ۲ گزارش

خبرها

برگزاری نمایشگاه کتاب موسسه مادران امروز در آکادمی هنر و ادبیات کودک و نوجوان ، سرزمین آفتاب

نمایشگاه کتاب موسسه مادران امروز در آکادمی هنر و ادبیات کودک و نوجوان، 98/5/24

طرح ملاح

جلسه ی آموزش محیط زیست ویژه " طرح ملاح" ، اهمیت و انواع درخت، بوستان سجاد ، سرای محله فردوس شهرداری (منطقه ۱۸ ناحیه ۱) با تسهیل گری خانم فرزانه منفرد و همراهی خانم ها گلناز طلوعی از انجمن پاما و نیلوفر حسینی از کانون محیط زیست سرای محله جهاد، 98/5/27

جلسه ی آموزش محیط زیست ویژه " طرح ملاح"، آشنایی با اهمیت، فواید، اجزاء، انواع درختان، باغ موزه هفت چنار (منطقه ۱۰)، با تسهیل گری خانم ها فریبا سامان و گلاره مرادی، ۹۸/۶/۳

جلسه ی آموزشی " طرح ملاح"، سرای فردوس (منطقه ۱۸) با تسهیل گری خانم فرزانه منفرد و همراهی خانم ها طلوعی از انجمن پاما و حسینی از سرای محله جهاد منطقه (۶)، ۹۸/۶/۵

آموزش درختکاری ویژه ی " طرح ملاح "، باغ موزه هفت چنار منطقه ۱۰، با تسهیل گری خانم فریبا اعلانی سامان و همراهی خانم کلاره مرادی از جمعیت زنان، ۹۸/۶/۱۰

برگزاری جلسه ی "زمین و هر آنچه در آن است"

شرکت گروه محیط زیست موسسه مادران امروز در جلسه " زمین و هر آنچه در آن است " مطالعات برنامه ی درسی راهبردی، الگوی برنامه ریزی چند بُعدی انتشارات فنی تهران، ۹۸/۶/۵ ابداع کننده ی این برنامه ریزی خانم دکتر سیمین بازرگان است. این جلسه با سخنرانی خانم سیما شادمانی در تاریخ ۹۸/۶/۵ در محل انتشارات فنی تهران برگزار شد.

این برنامه ریزی در قالب ۸ پروژه با عنوان زمین و هر آنچه در آن است تعریف می شود و بر سه بُعد؛ مهارت های پایه ای، مهارت های تفکر انتقادی و مهارت و مضامین بین رشته ای استوار است.

طبق این الگو آموزش هر مطلب، از سه بُعد دیده می شود و همه ی ابعاد را به هم پیوند می دهد.

ابزارهای آموزش: کتاب، مری، جدول، عکس های مستند، راهنمای مری (ثبت مشاهده)، برنامه ریزی چند بعدی ماتریکس زندگی. برای آموزش، به همه ی این ابزارها نیاز است و از کتابفروشی انتشارات مدرسه می توان خریداری کرد.

نمایشگاه کتاب جلسه " زمین و هر آنچه در آن است "، خانم سیما شادمانی انتشارات فنی تهران، ۹۸/۶/۵

اولین نشست گروه های فعال موسسه مادران امروز، ۹۸/۶/۷

در تاریخ پنج شنبه ۹۸/۶/۷ گروه های فعال در محل موسسه گرد هم آمدند. هدف از این نشست آشنایی بیشتر گروه ها با فعالیت های جاری و نیازهای یکدیگر و همچنین بیان موضوع های مهمی که همه ی گروه ها نیاز است از آن مطلع باشند. این نشست در دو بخش برگزار شد و در پایان هر بخش پرسش و پاسخ گروه ها و اعضا انجام شد. گزارش کامل این نشست در پیوست پیک بعدی خواهد آمد.

اولین نشست گروه های فعال در موسسه مادران امروز، ۹۸/۶/۷

برگزاری نمایشگاه کتاب

برگزاری نمایشگاه کتاب موسسه مادران امروز در رویداد آموزش کودکان در بستر فن آوری اطلاعات در مجتمع آموزشی فرهنگ، ۹۸/۶/۱۱

بزرگداشت سرکار خانم نوش آفرین انصاری

مراسم بزرگداشت سرکار خانم نوش آفرین انصاری به مناسبت چهل سال دبیری شورای کتاب کودک
کتابخانه ی ملی ، سالن اهل قلم، ۹۸/۶/۵

یادداشتی به مناسبت بزرگداشت سرکار خانم نوش آفرین انصاری

بخش هایی از سخنرانی سرکار خانم ثریا قزل ایاغ ،

استاد پیش کسوت ادبیات کودک در مراسم بزرگداشت قلب مهربان شورای کتاب کودک، خانم نوش آفرین انصاری، ۹۸/۶/۵

چهل و پنج سال آشنایی و همکاری و دوستی با بزرگ بانوی مهر و مدارا که پیشینه ی پنجاه و هفت سال کار مؤثر و مداوم در حوزه ی تاریخ کتاب، کتابخانه و کتابداری و ادبیات کودکان را از راه تدریس، سخنرانی، نوشتن، ترجمه کردن، برنامه ریزی و مدیریت در کارنامه ی خود ثبت کرده است . سیاست‌گذارم که این فرصت به من داده شده تا از چهل و پنج سال آشنایی، همکاری و دوستی با او ؛ یعنی دویدن نفس گیر در کرانه ی این رود پر جنب و جوش سخنی به میان آورم. هر چند محدود و ناکافی. نه در باره ی آنچه او بوده و هست یا کرده و می کند، بلکه از آنچه در کنار او مشاهده و تجربه کرده ام و آموخته ام! می گویند انسان با تصمیم های سربزنگاه خود بخش مهمی از زندگیش را رقم می زند! اما بخش مهم و پنهان دیگر آن، رویدادهای پیش بینی نشده است، مانند قرار گرفتن بر سر راه انسان های برجسته و تأثیرگذار که داستان او و من از همین جا آغاز می شود. یک نامه ی کوتاه و رسمی چند خطی تقاضای کار یک متقاضی به مدیر گروه آموزشی کتابداری دانشگاه تهران و دریافت یک پاسخ کوتاه و مختصر ولی شگفت آور و سرنوشت ساز. " برای تدریس درس های ادبیات کودکان تحصیلات دانشگاهی کافی نیست و لازم است مدتی در ایران با آثار ایرانی و فعالیت های این حوزه بیشتر آشنا شوید!" آمدم و به کار دیگری پرداختم ولی همچنان دلم در گروی کار برای کودکان بود. در دیماه ۱۳۵۳، او بود که مرا برای شرکت در جلسه ی سالگرد تأسیس شورای کتاب کودک فرا خواند. برای نخستین بار او را دیدم

و هم او بود که دستان مرا در دستان با کفایت کسانی گذاشت که مانند خودم شیفته ی فراهم آوردن امکان مطالعه ی کتاب های مناسب برای کودکان و نوجوانان و برپایی کتابخانه های خوب و پویا در مدارس بودند و از همین جا بود که :

"رشته ای بر گردنم افکنده دوست

می کشد هر جا که خاطرخواه اوست

رشته بر گردن نه از بی مهری است،

رشته ی عشق است و برگردن نکوست!"

...

او در آن زمان هم مدیر گروه آموزشی کتابداری دانشگاه تهران بود و هم عضو هیئت مدیره ی شورا. دو جریانی که در چهل و پنج سال همکاری با او همواره در کنار هم حضور داشتند. کلی کار موظف و دیگری کار دل، اما بازتاب شورا را در کلاس های دانشکده همواره پررنگ تر و سازنده تر دیدم. در نیمه اول سال ۱۳۵۴ به من توصیه کرد تقاضای خود را برای عضویت در گروه به دانشگاه بفرستم، زیرا دوره ی کارشناسی کتابداری دایر شده بود و گروه برای تدریس درس های مواد و خدمات کتابخانه برای کودکان و نوجوانان به مدرس نیاز داشت. اوایل سال ۱۳۵۵ در دیداری به من مسئولیتی را واگذار کرد که برایم باور کردنی نبود. او که خود عازم ادامه ی تحصیل بود به من مأموریت داد تا پایان دوره ی عضویت او در هیئت مدیره شورا، به جای او در جلسات هیئت مدیره شرکت کنم. چرا که وجود یک کتابدار را در جمع هیئت مدیره مفید می دانست. این فرصتی شد که من مدتی لذت تکیه زدن بر جای بزرگان را تجربه کنم. روزی که کارم را در اول مهرماه ۱۳۵۵ در گروه آغاز کردم، او در ایران نبود ولی اعتماد به نفسی که به من داده بود، برایم راهگشا شد.

...

یک بار در نخستین نکوداشت او پس از بازنشستگی اش از دانشگاه تهران، او را بانوی مهر و مدارا خواندم و هنوز بر سر پیمان خود هستم. به باور من او مهرش را از ایران گرفته و مدارایش را از هند، که ایرانیان کمتر معنی مدارا را شناخته اند. همچنین چتر مهرش را به داستان کودکانه "زیر کلاهی قارچ" تشبیه کردم که به هنگام باران آنچنان بزرگ می شود که در زیر آن برای همه جایی هست. کم نیستند کسانی که خود این را تجربه کرده اند. دست کم من چهل و پنج سال همواره در زیر این چتر جایی داشته ام. برای بعضی ها بازنشستگی نقطه ی پایان است، مانند من. ولی برای او نقطه ی سر سطر بود! یک شروع تازه با فراغ بال و به کار دل در شورا و فرهنگنامه. هرگز بخت نشستن در کلاس های رسمی درس او را نداشته ام ولی درس های او برای من هنوز هم ادامه دارد، حتی در بازنشستگی. جذب من به او مصداق کامل دوآهن ربای منفی به مثبت بود. او صبور بود و من عجول، او خوش بین بود و من بدبین. تکیه کلام او همیشه توانستن بود و مال من، نشدن! و البته همیشه حق با او بود و شگفتا که این درس را هرگز از او نیاموختم! نکته ی مهم دیگری که در او مشاهده کردم، باور او به مشورت و توانایی بالای او در جلب مشارکت بود، چه در گروه و چه در شورا و حتی در بیرون این دایره و در سطح جهانی. کسی نمی توانست به او نه بگوید!! زمانی گروه کتابداری چهار نفره بود، و او مدیر آن، با یک برنامه ی کارشناسی ارشد و دو دوره کارشناسی و یک نهاد کتابداری؛ ولی امور مانند ساعت منظم بود. چون او به مدیریت جمعی و تقسیم کار باور داشت. در گروه و شورا، همیشه با بچه کاغذهای او در کیفی که دانش و فرهنگ را حمل می کرد، برای هرکس سهمی کنار گذاشته بود، یا برای مشورت، یا دعوت به مشارکت یا هر دو، و همین بود که او شد یک مدیر گروه به یادماندنی در ذهن همگان، بخصوص دانشجویان، و یک دبیر ممتاز برای شورای کتاب کودک. همه ی ما امضای او را پای تصمیم های مهم چهل ساله ی شورای کتاب کودک دیده ایم. در ساختمان شورا نام او کلمه ی کلید بود و مطمئناً هنوز هم هست، گویی همه ی کارها به مشورت، همکاری، نظارت و مدیریت و حضور او وابسته است. باور دارم که در تمام چهل سال فعالیت شورا، کاری نیست که اثر فکر و اندیشه و تلاش او را مانند امضایش پای آن مشاهده نکنیم. فکر می کنم اگر در همین لحظه فراخوانی در سطح جهانی بفرستید و خواستار پاسخ از کسانی باشید که در این چهل سال با او مراد ی کلامی، نامه ای و پیامی و حتی حضوری داشته ند، از چهار گوشه ی جهان پاسخ می گیرید و اگر از او بخواهند که نام دوستان و همکارانش را در فهرست کند، باید نقشه ی جهان را باز کنید! شورای کتاب کودک در این چهل سال نفس گیر از چنین موهبت بزرگی برخوردار بوده است. که دشوار است برای او جانشینی یافتن! و شاید تا مدتی لازم باشد یک شورا، دبیری شورا را به عهده بگیرد تا کارها زمین نماند. او استاد استادان ترغیب دیگران به قدم گذاشتن در راه های امتحان نشده و چالش برانگیز بود. یادم می آید وقتی پیشنهاد تأسیس کتابخانه در کانون اصلاح و تربیت تهران را با ناامیدی بسیار نزد او بردم، کاری مخاطره آمیز در محیطی که شوربختانه به جای آنکه موسسه ای فرهنگی و تربیتی باشد، مکانی نظامی امنیتی بود و دانشکده هم نه تنها حمایتی نمی کرد، بلکه در باره ی پرداختن به آن هشدار هم می داد، با قاطعیت گفت: شورا

هست! او بود و شورا و شورائی‌ها. وقتی پشت دیوارهای بلند ندامتگاه، بردن کتاب و عزیز داشتن آن کودکان و نوجوانان، با هم خواندن، تجربه کردن و به آنها فرصت بیان و نوشتن دادن و ... شد کاری کارستان، کاری ناشدنی که به مدد مدیریت او و توان جلب همکاری همگانی اش، شدنی شد. همه ی کسانی که در این تجربه مشارکت داشته اند می دانند چگونه این تجربه به تجربه ای ماندگار و استثنایی در تاریخ کتابداری ایران و در زندگی هر یک از ما تبدیل شد. در اینجا نمی توانم به نقش مهم و انکار ناپذیر او در این چهل سال برای تأمین منابع مالی و نیروهای انسانی کار آزموده برای فرهنگنامه ی کودکان و نوجوانان که یکی از جلوه های هنر او برای ممکن ساختن ناممکن هاست اشاره نکنم که خود نیازمند بررسی جداگانه است. باور او در "کتاب برای همه" مرا در کنار او، به تجربه‌هایی کشاند که وقتی به آن‌ها می‌ن‌دیشم از اینکه در آن‌ها سهمی داشته‌ام به خود می‌بالم، مانند تأسیس کتابخانه در مهمانشهرها برای مهاجران افغان و عراقی و طرح خورجین کتاب یا سفر با دانشجویان درس های مواد و خدمات کتابخانه در پیچ و خم های جاده های روستایی قم و کاشان، برای دیدن کتابخانه های روستایی جهادسازندگی و نهضت سوادآموزی و یا انجام طرح های مشترک با اساتید علوم تربیتی برای برپاداشتن کتابخانه ی آموزشگاهی در مدارس محروم مناطق نوزده و بیست تهران و آرمان مشترک خانه ی کتابدار و تربیت کتابدار آموزشگاهی. در این سال ها هرگاه زنگ می‌زدم یا او در راه شورا بود یا در خود شورا و یا در جلسات فرهنگنامه و این اواخر پاسخگوی تلفن شورا! او می‌تواند از دبیری شورای کتاب کودک کنار بنشیند ولی باور نکنید که بتواند از شورا و فرهنگنامه دل بکند. بعید نیست اگر باز هم او را بخواهیم، بشنویم در شورا است و جلسه دارد اما نه به عنوان دبیر شورا .

...

تجربه‌ها حاکی از آن است اگر ترغیب‌های او نبود، بسیاری از قدم‌ها را بر نمی‌داشتیم، مانند پذیرش عضویت در داوری جایزه ی اندرسن و یا شرکت در فستیوال بین المللی بازی‌های سنتی ژاپن. گفتگوهایش با من همیشه با ثریا جان شروع می‌شود و شگفتا که من همیشه با خانم انصاری پاسخش را داده‌ام. در این چهل و پنج سال هیچگاه نتوانستم او را با نام کوچکش صدا کنم. ولی شاید امروز وقت آن است که به او بگویم؛ نوش آفرین عزیز، برایت عمری طولانی آرزو دارم، زیرا هر لحظه از حیات پر برکت مائده است برای فرهنگ این سرزمین .

فعالیت‌های فوق برنامه‌ی گروه‌های راه دور

چشم‌پایان کتاب مجموعه ی ۱۰ جلدی "ارتباط بین دو نسل"، ۹۸/۵/۹، مادران شکوفا، خانم لیلی بنوفامیل، مشهد

گام ها و کارگاه ها

برگزاری جلسه ی رشد و تربیت جنسی با کارشناسی سرکار خانم سلیمانی، هنرکده ی بادبادک، ۹۸/۵/۲۸

عصرانه ی بازی، با کارشناسی خانم ها نگین شهری، سیمین بینا و شیدا اکبری، ۹۸/۵/۲۴

کارگاه های مهارت های زندگی، ویژه ی گروه سنی ۱۲ تا ۱۶ سال (حل مسئله و کارگروهی) ۹۸/۶/۳ و ۹۸/۶/۱۰
با کارشناسی خانم شیدا اکبری

کارگاه آموزشی نوجوانان ۱۰ تا ۱۵ سال توسط گروه محیط زیست موسسه مادران امروز، با تسهیل گری خانم رویا شعبانیان و همراهی خانم سارا امینی ، خانه ی جمعیت امام علی (ع)، منطقه ی پاکدشت ، ۹۸/۶/۱۳

- برگزاری کارگاه کتابخوانی و قصه‌گویی برای مریمان مهد کودک با کارشناسی سرکارخانم مرضیه شاه کرمی در مهد کودک آسایشگاه کهریزک ، ۹۸/۶/۳ ،

- کارشناسی وینار " خداحافظی با پوشک " توسط سرکار خانم زهرا سلیمانی، ۹۸/۵/۳۱ درسایت کودکت

- گام ها و کارگاه هایی که در شهریور ماه به کار خود ادامه دادند :

گام رفتار با نوجوان
کارگاه های مهارت های زندگی ویژه ی نوجوانان ۱۰ تا ۱۲ سال

روز جهانی صلح گرامی باد! (۲۱ سپتامبر برابر با ۳۰ شهریور)

هرچند یادآوری موضوع های مهم برای جامعه ی بشری، روز و زمان نمی شناسد اما نام گذاری بعضی روز ها فرصت خوبی برای یادآوری ارزش هایی است که نباید فراموش شوند.

آشنایی کودکان با مفهوم صلح از چه زمانی آغاز می شود ؟
برگرفته از کتاب " صلح را باید از کودکی آموخت " جلد دوم
انتشارات کارگاه کودک ۱۳۸۷

... خانواده با آگاهی و با ایجاد محیطی امن و مناسب برای پرورش فرزند ، مفهوم صلح را در محیط خانواده جاری می کند .
کودک از بدو تولد در خانواده و در محیطی که به عنوان خانواده برایش مهیا شده است ، پرورش می یابد. پس آشنایی با صلح

سن معینی نمی‌شناسد و از همان آغاز تولد انسان می‌تواند بودن یا نبودن آن را حس کند و با آن زندگی کند. صلح مثل هوا، مثل آب برای زندگی ضروری است و آغازی برای آموزش آن نمی‌توان تصور کرد. مفهوم صلح با مفهوم زندگی پیوند خورده است.

چون کودکان در سال‌های نخست زندگی بیشتر به طور غیر مستقیم از رفتارهای ما و از محیط زندگی خود چیز یاد می‌گیرند. پس یادگیری مفهوم صلح هم به‌طور غیر مستقیم از رفتار والدین و محیط خانواده آموخته می‌شود. هر قدر خود والدین درک درستی از صلح داشته باشند، در رفتارهایشان با فرزند، آن را به کار می‌بندند و به‌طور غیر مستقیم آن را اجرا می‌کنند. همان‌طور که گفتم صلح در خانواده با درک ویژگی‌های فرزند، احترام به توانایی‌های او، تشخیص تفاوت‌های او با کودکان دیگر، مقایسه نکردن، عدم استفاده از تنبیه در تربیت. توجه به اهمیت گفت‌وگو و بیان خواسته‌ها و توقع‌ها و تلاش برای فهمیدن و فهماندن، دوست داشتن و بروز احساسات و عواطف به صورت سالم و سازنده و غیره در رفتار والدین خود را نشان می‌دهد.

خواندنی‌ها

خانواده و درس خواندن فرزندان

برگرفته از سخنرانی‌های خانم مریم احمدی شیرازی

از سال ۸۴ تا ۹۱ در باره‌ی درس و مدرسه

عادت‌های مختلف والدین درباره‌ی موضوع‌هایی از قبیل انتخاب و به پایان رساندن کارها و انضباط شخصی در انجام آن‌ها، روی رفتارهای مربوط به درس خواندن فرزندان اثر می‌گذارد.

والدینی که عادت دارند کارها را متناسب با توانایی‌های خود انتخاب یا قبول کنند و در انجام کارهایی که پذیرفته‌اند، خود را مسئول و موظف می‌دانند، کارهای خود را نیمه تمام رها نمی‌کنند، همه‌ی توان خود را به کار می‌اندازند تا کاری را که پذیرفته‌اند، به درستی به پایان برسانند، و از این شاخ به آن شاخ نمی‌پرند، هدفمند رفتار می‌کنند، مرز بین کار و تفریح را می‌دانند، برای هر یک از این دو مقوله احترام قایلند و وقت مناسب برای هر یک در نظر می‌گیرند، الگوی مناسبی برای فرزندان هستند؛ و به‌طور غیرمستقیم به آن‌ها می‌آموزند که کارهایشان را با دقت انجام دهند و به موقع و به نحو درست به پایان برسانند و تفاوت بین کار و تفریح را تشخیص دهد. فرزندان چنین خانواده‌هایی خود را ملزم به انجام مطلوب کارهای خود می‌دانند و از تمام کردن آن‌ها لذت می‌برند.

بعضی عادت‌های نادرست زیر، در میزان ظرفیت یادگیری و بازده آن اثر دارد:

- روشن نگه‌داشتن تلویزیون بدون دلیل و برنامه‌ی خاص،
- سرگرم شدن‌های بیش‌اندازه با کامپیوتر،
- صحبت‌های طولانی با تلفن (ثابت یا همراه)
- دیر یا کم خوابیدن،
- استفاده بی‌رویه از هله‌هوله‌های متداول یا عادت به تغذیه با فست‌فودها و عدم رعایت رژیم غذایی مناسب
- ... و

ضعف و اختلال در روابط عاطفی و مقررات و معیار های موجود در خانواده ، نیز بر چگونگی یادگیری فرزند اثر می گذارد . خانواده های متزلزل، پر آشوب و جنجال، ناهماهنگ، دارای ضعف ارتباط های عاطفی و کلامی، فرصت رشد و تکامل مطلوب و سلامت جسم و روان را از کودک می گیرند و او را از فعالیت های در خور و متناسب با سنش از جمله درس خواندن باز می دارند . همچنین در خانواده هایی که مقررات سخت و سنگین و خشک حاکم است یا مقررات متزلزل است یا اصلا معیار و ضابطه ای برای رفتارها وجود ندارد و بین والدین در پابندی به آن ها هماهنگی نیست ، فضایی برای گفت و گو و اظهار نظر وجود ندارد ، برای مشارکت در کارها جایگاه و اهمیتی قایل نیستند، زمینه های لازم برای استفاده از توانمندی های وجود اعضای خانواده و یادگیری های بهتر ، از بین می رود.

نظم هر چند به انضباط و مقررات در خانه نزدیک است اما مفهوم خاص خود را دارد . نظم یعنی قرار داشتن هر چیز در جای خود و در نتیجه فراهم آوردن محیطی خلوت ، منظم و به دور از محرک های منحرف کننده ی حواس برای درس خواندن . اگر رعایت نظم به افراط و جنگ و جدال داخل خانواده نینجامد و برای اجرای آن ، خانواده وادار به تنبیه فرزند نشود ، کمک خوبی به امر درس خواندن است ؛ اما چنانچه نظم به شکلی وسواس گونه رعایت شود و برای رعایت نشدن آن شرایط تنبیهی سختی در نظر گرفته شود ، این عمل به ضد هدف خود تبدیل می شود و کودک را از درس خواندن که به خاطرش عذاب بکشد ، بیزار می کند .

بهتر است والدین کاری کنند که اعضای خانواده از برقراری نظم لذت ببرند و بدانند که نظم برای انجام کار ها کمک کننده است نه اسباب زحمت و دردسر .

برقراری نظم چنانچه با همکاری و شادی و دیدن نتیجه ی آن توام باشد، می تواند به درس خواندن کمک کند. استفاده از روش های تشویق و تنبیهی مبتنی بر مقایسه با دیگران یا پاداش های مادی و عکس العمل های نامتناسب با کار و بی ارتباط با ویژگی های سنی دانش آموزان، تعیین تکالیف درسی خارج از توانایی ها و وقت دانش آموزان و وابسته کردن تشویق ، به انجام چنین تکالیفی ، نه تنها انگیزه های یادگیری را از بین می برد، بلکه سبب تنفر و بیزاری از درس می شود و احساس ارزشمندی و کنترل بر خود را که از ضروریات یادگیری است ، از بین می برد .

رفتن کودک به مهد کودک ؛ آری یا نه !

منبع: کتاب "فرزند خود را برای ورود به مهد کودک آماده کنیم"

انتشارات: مادران امروز

رفتن به مهد کودک همیشه برای والدین و کودکان تجربه ای خاص و تازه است، برای کودک ؛ تجربه ی ورود به دنیای جدید، آشنا شدن با افراد جدید و تجربه ی جدایی است که هم برای کودک و هم برای والدین گاهی ناراحت کننده است . بعضی از والدین با مشورت هایی که از اطرافیان خود می گیرند در مورد فرستادن کودک خود به مهد کودک تردید می کنند و برخی فکر می کنند باید کودکشان در کنار خودشان رشد کند و با فرستادن او به مهد شاید ظلمی را مرتکب می شوند ! حال اگر والدین اطلاعات لازم را در این مورد کسب کنند و آگاهانه تصمیم گیری کنند می توانند با آرامش این مرحله را طی کنند.

اطلاعاتی مثل :

-دلیل فرستادن کودک به مهد کودک

- سن مناسب و مهارت های اولیه کودک برای ورود به مهد کودک

- مهد کودک مناسب و فعالیت های رایج در مهد های کودک

- آمادگی والدین برای سپردن فرزند به مهد کودک

- آماده کردن کودک برای جذب بهتر او به مهد کودک

شاید اولین دلیل فرستادن کودک به مهد شاغل بودن مادر باشد و از طرف دیگر شاید مهمترین دلیل، کمک به رشد بهتر و بهره مندی از آموزش های مناسب باتوجه به ویژگی های کودکان است. اما دلایل دیگری هم برای این تصمیم والدین وجود دارد؛ مثل برخورداری از امکانات و فضایی برای بازی با همسالان، آموزش بعضی مهارت ها، جبران کمبود های والدین در زمینه ی تربیت فرزند، کم کردن وابستگی بین کودک و والدین، آمادگی برای ورود به دبستان و ... که البته برای هر کدام از این دلایل و احیاناً "رد آن دلیل پیشنهاد می شود کتاب " فرزند خود را برای ورود به مهد کودک آماده کنیم" از مجموعه کتاب های آسان، موسسه مادران امروز مطالعه شود.

در مورد داشتن اطلاعات لازم برای والدین که در سطرهای بالا فهرست وار آمده است؛ غیر از دلایل فرستادن کودک به مهد، توجه به سن مناسب است که توصیه شده است زیر کودک زیر سه سال، به دلیل وابستگی زیاد به مادر وعدم توانایی در بیان خواسته های ابتدایی خود، به مهد کودک سپرده نشود.

دانستن ویژگی های یک مهد خوب هم از ضروریات انتخاب صحیح است، مثل امکانات محیط، فعالیت های آموزشی، پیروی از اصول مشخص علمی و... اما مهمترین این اصول توجه به "آموزش غیر مستقیم و کودک محور" است. در توضیح این دو مفهوم باید گفت آموزش غیر مستقیم دارای ویژگی هایی است، مثل نداشتن زمان و مکان مشخص، میزان، حد و اندازه ی آن به سن و روحیه ی کودک بستگی دارد، در آموزش غیر مستقیم توانایی و تمایل کودک در یادگیری نقش اساسی دارد و در آخر اینکه در این نوع آموزش ارزشیابی و امتحان و نمره جایگاهی ندارد.

در توضیح مفهوم آموزش کودک محور باید گفت که "ویژگی ها و نیازهای واقعی کودکان باید چگونگی برنامه و نتایج مورد انتظار را تعیین کند نه خواست و نظر شخصی مربیان و برنامه ریزان".

در بحث آمادگی والدین توجه به این نکته ضروری است که بین آماده بودن والدین و آماده شدن کودک برای ورود به مهد کودک رابطه ی تنگاتنگی وجود دارد، چرا که والدین باید همان اندازه که به فکر آماده کردن کودک هستند، خود نیز برای جداسدن از فرزند و سپردن او به مهد آماده باشند، چرا که گاهی علت جذب نشدن کودک به مهد کودک، رفتار نامناسب مادر یا پدر است. توجه شود که با کسب آگاهی و دقت لازم در انتخاب مهد مناسب و اعتماد به آن، نگرانی های والدین در باره ی فرستادن کودک به مهد کودک کم می شود.

در آماده کردن کودک برای ورود به مهد کودک والدین باید کمک کنند کودک بتواند مستقل، قادر به خوابیدن، غذا خوردن و دستشویی رفتن شود می توان محل مهد را به کودک معرفی کرد، قصه هایی در مورد مهد کودک برای او تعریف کرد و بعضی از بازی های مهد را برای او انجام داد. در آخر ذکر این نکته اهمیت دارد که، چگونگی جذب فرزند به مهد یک برنامه ی دو جانبه است. هم خانواده و هم مهدهای کودک در این موضوع سهیم هستند.

معرفی چند کتاب مناسب برای کودکان و نوجوانان

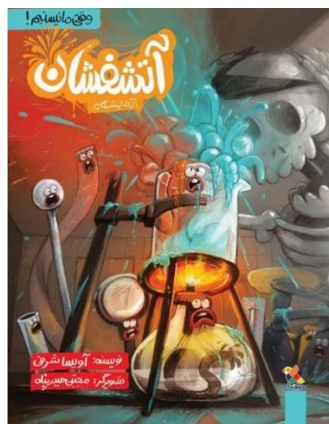
برای کودکان پیش دبستانی:

نام کتاب: چراغ قوه

نویسنده: لیزی بوید

مترجم: گروه پژوهش دیبایه

ناشر: دیبایه

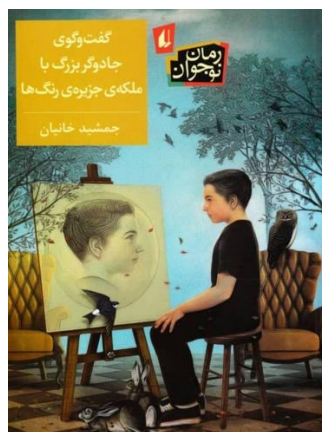
برای کودکان دبستانی:

نام کتاب: آتشفشان

آزمایشگاه (وقتی ما نیستیم)

نویسنده: آویسا شریفی

ناشر: دیبایه

برای نوجوانان:

نام کتاب: گفتوگوی جادوگر با ملکه‌ی جزیره‌ی رنگ‌ها

نویسنده: جمشید خانیان

ناشر: افق

پرسش و پاسخ

(گروه آموزش موسسه پاسخگویی به پرسش های این بخش را به عهده دارد)

پرسش: وقتی هماهنگی بین والدین نیست چه باید کرد؟

پاسخ: یکی از شاخص های رفتار مناسب کودکان هماهنگی بین رفتار والدین است گرچه قرار نیست بین والدین همیشه هماهنگی وجود داشته باشد اما تا حدودی می توانند حرفها و رفتارشان به هم نزدیک باشد و تضادی هم نداشته باشد. کودک وقتی شاهد رفتاری از یکی از والدین باشد و می بیند دیگری بر خلاف آن رفتار می کند دچار سر درگمی شده و نمی تواند به درستی رفتار مناسب را تشخیص دهد. لازم است در زمانی که عدم هماهنگی وجود دارد مراقبت کنیم که این ناهماهنگی منجر به جرو بحث در حضور کودک نشود و بی احترامی به شخصیت یکدیگر انجام نشود، به یکدیگر یادآور شویم که الان نمی توانیم به نقطه ی مشترکی برسیم. لازم است فرصت فکر کردن به یکدیگر بدهیم و مجددا در زمان مناسب صحبت کنیم و اگر به توافق نرسیدیم اجازه بدهیم که حرف یکی از والدین ملاک باشد و در مورد آن نزد کودک صحبتی نشود.

از خانم معصومه دانشیان، آقایان شهرام رحیمی و همایون حریری برای کمک های مالی به موسسه سپاسگزاریم.

موسسه مادران امروز

این پیک با هماهنگی خانم بهار عابدینی، با همکاری خانم پروین اسفندیار، زیر نظر بخش روابط عمومی موسسه منتشر شده است.

نشانی موسسه مادران امروز(مام): خیابان ولیعصر- ابتدای خیابان شهید مطهری- خیابان سرداران- نبش جهانسوز- شماره ی ۳۷- واحد

یکم (زیر همکف) - کد پستی: ۱۵۹۵۸۳۳۱۱۱

تلفن و فاکس: ۰۲۱-۸۸۸۹۰۳۴۵، ۰۲۱-۸۸۹۰۱۴۳۶، ۰۲۱-۸۸۷۲۸۳۱۷

کانال اطلاع رسانی: <https://telegram.me/madaraneemrooz1>

اینستاگرام: madaran_e_emrooz

سایت: madaraneemrooz.com

ایمیل: info@madaraneemrooz.com